

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega mesca na celi pol, in velja po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr. v tiskarni sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedelje ali praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XVII.

V Ljubljani 20. svečana 1864.

List 6.

J E R N E J.

**po Božjim usmiljenji in po milosti papeževi
škof ljubljanski,**

**vsim vernim ljubljanske škofije zveličanje
in blagoslov v Gospodu!**

(Konec.)

Vojskujmo se v življenji, vojskujmo se po postavi in stanovitno; sej smo Kristusovi vojaki; bodimo tedaj močni v Gospodu. Vsaki pravi vojskovavec mora svojo skerb posebno na dve reči obračati: prvič, de vse odpravi, kar bi ga utegnilo v vojskovanji opovirati, in drugič, de se obramba z orožjem, ki mu je za vojskovanje potrebno. Kadar gré vojak na vojsko, popusti vse reči, s katerimi si je v miru kratek čas delal. Kaj nas pa opovira v duhovni vojski? Poželjivost našiga mesa, ki se v našim umerljivim telesu duhu ustavlja. To meseno poželjivost moramo zatirati, ako se hočemo srečno vojskovati. Sv. apostelj Pavel je bil tak serčen vojskovavec, ker pravi sam od sebe: „Jest se bojujem, ne kakor de bi po vetru mahal; ampak tarem svoje telo in ga v sužnost devam, de, ko druge učim, sam ne bom zaveržen.“ Enako opominja preljubiga učenca Timoteja: „Delaj kakor dober vojsak Kristusa Jezusa.“ Kdo pa je dober vojsak? Dober vojsak je tisti, kateri se vsih družih skerb in opravil popolnoma znebi, le na zgled svojiga vojvoda gleda in si prizadeva njegovo povelje na tanko dopolniti. Zato govori apostelj dalje: „Nihče, kateri se za Boga vojskuje, se ne zapleta v časne opravila, de dopade njemu, katerimu se je dal najeti. Kdor po tem pravilu ravna, si je pridobil prvo lastnost dobrega vojsaka. Djal je od sebe vse, za kar bi ga nasprotnik lahko prijel in na tla vergel.

Dober vojsak mora pa drugič tudi še skerbeti za potrebno in nar. pripravnost orožja. Tudi o tem nas uči sv. Pavel: „Oblecite Božje orožje, de zamorete obstati pred zalezovanjem hudičevim in v vsih rečeh popolni biti.“ Kaj pa je Božje orožje? Poslušajmo apostelja dalje: „Stojte opasani okoli svojih ledij z resnico, in oblečeni z oklepam pravice, in obuti na nogah za oznanovanje evangelija miru; pred vsim pa vzemite v roko skit vere, s katerim zamorete vse ognjene pušice hudobniga ugasiti; in vzemite čelado zveličanja in meč duha, kar je Božja beseda.“ Glejte, naše vojskovanje je duhovno vojskovanje; zakaj ni se nam vojskovati zoper ljudi, ki se premagujejo z močno roko, ampak zoper hudobniga duha, ki je gospodovavec tega temniga sveta; zatoorej nam je treba du-

hovniga orožja, kar je zlasti beseda Božja. Beseda Božja je mogočna, zakaj po njej je bil svet vstvarjen, z besedo Božjo je naš Odrešenik odpodil skušnjavca, beseda Božja je večna resnica; zakaj prešlo bo nebo in zemlja, beseda Božja pa ne bo prešla. Ako to besedo, ki je večna resnica, verujemo, je ona naša lastina in tedaj tako močno orožje, de moremo vse napeljevanje k grehu, vse skušnjave hudičeve premagati. Iz zive in delavne vere izhaja pravica, ki nas kakor neprederljiv oklep obdaja in brani, in vsih dušnih ran varuje, ki nam daje veličastno lepoto, na katero Božje oko z veseljem gleda. Ta pravica je tudi čelada zveličanja, namreč trdniga upanja, de, ker se zvesto vojskujemo s Kristusom in svetniki vred, bomo tudi prejeli krono večniga življenja. Tako se kaže vojsak Kristusov v svoji lepoti, in taki vojsaki moramo vsi biti, ako se hočemo prave kristjane skazovati.

Pravimu kristjanu je njegov Odrešenik in Zveličar tako rekoč duša vsiga njegoviga življenja; zakaj po Kristusovim zasluženji prejema vse gnade, ki si jih v prid obrača, in bo tedaj prišel k svojimu Zveličarju v nebeškim veličastvu. Življenje kristjanovo je hoja za Jezusom, križanim in od smerti obujenim. Pravi kristjan hodi za Jezusom v njegovi smerti, ker resnično pokoro dela, zavolj Jezusove smerti Božjo milost prejema, sam sebi in svetu umra; pravi kristjan hodi za Jezusom v vstajenji, ker z vero v Jezusa in z njegovo močjo z njim vstane k novimu, svetimu življenju, ki ima na tem svetu svoj začetek, svoje dopolnjenje pa v vernosti. Vstanite, to je lepi, veseli glas, ki se slisi iz nebeskih višav v solzno dolino; vstanite iz grešniga spanja, vstanite od dušne smerti, in živite, večno živite, z Bogom živite; o kako veličasten je ta glas!

Komu serce od veselja ne poskakuje, ko slisi verno ljudstvo prepevati hvalno pesem: „Zveličar gre iz groba, ob moč je smert, trohnoha!“ zakaj Jezusovo vstajenje nam je porok, de smo po njegovi smerti grehov rešeni in de nam je po njegovim vstajenji upanje zagotovljeno, de bomo tudi mi veličastno vstali.

Vse življenje kristjanovo je zapopadeno v dveh besedah, in te ste: Umirati, vstajati. Vsaki dan grehu bolj in bolj umirati, dokler serce biti ne jenja, in vsaki dan više in više vzdigovati se k pobožnosti, dokler se duh smertnih vezi ne reši in k svojimu Bogu ne pride, to je namen kristjanoviga življenja, to je naprej, ki se kristjan zanj poganja. Grehu umirati, se pravi pokoro delati, in ker se le telesna smert temu umiranju konec stori, zato uči po pravici sveta Cerkev: „Kristjan naj se pokori vse svoje življenje.“ Ali človek je zelo lahkomisljen in pozabljiv; zatoorej

potrebuje večkratnega opominjanja. Ta namen imajo cerkveni prazniki. Kristjan ve, de si mora v potu svojiga obraza služiti vsakdanjiga kruha; kristjan pa tudi ve, de življenja ni prejel samo zavolj vsakdanjiga kruha; zato več dni v življenji dela za lastno hrano, ker se ta počasi pridobiva, pa naglo povziva; nekatere dni pa skerbi samo za dušne potrebe in se Gospodu posvečuje; zato rej se ti dnevi tudi Gospodovi dnevi imenujejo.

Nar lepi Gospodov dan je pač velikonočna nedelja. Ta dan se kristjan zlasti spominja velikih dobrot in milost, ki jih je od Boga prejel. Ta dan mora spomin na Jezusa ziveji, hrepenenje po njem serčneji, in zveza z njim tesneji biti. Malo ur preden je Jezus tje šel, de bi prejel kelih grenkiga terpljenja iz rok svojiga nebeskiga Očeta, je postavil skrivnostni spomin svoje ljubezni, zastavo svoje milostne vpričnosti, zakrament sv. Rešnjiga Telesa. Zatorej je bila prve kersanske čase vsim vernim nar svetejši dolžnost in nar večji čast, de so velikonočno nedeljo slovesno pristopali k mizi Gospodovi in pri sv. obhajilu prejimali zastavo odrešenja in prihodnjiga vstajenja. Z Jezusom neskončno svetim se more le sveti skleniti in zediniti; zatorej so se verni pred veliko nočjo štirideset dni v duhu pripravljali in posvečevali, ker se je tudi Kristus štirideset dni postil, ko se je v pušavi pripravljaj na odrešenje. Kdor se mesenimu poželenju vda, zabrede v veliko veliko grehov; kdor pa meseno poželenje ostro kroti in se tudi pripušeniga veselja radovoljno zderzuje, njegov duh čedalje več moči dobiva in se tedaj nar boljje pripravja za vredno vživanje velikonočniga Jagnjeta Božjiga. In ravno za to je zapovedan štiridesetdanski post pred veliko nočjo.

Orleanski škof Teodulf je dal proti koncu osmiga stoletja tole zapoved: „Vsi verni naj se en teden pred štiridesetdanskim postam mašnikom spovedo, in naj si dajo naložiti spokornih děl, ki jih bo treba opravljati.“ Silno slab je tak kristjan, kateri lahko-mišljeno greši in se lahko-mišljeno spoveduje, in potem meni, de je kersanske dolžnosti popolnoma spolnil, kakor kaki vertnar, ki cvetice presaja in si roke umaže, potem pa si roke umije, kos kruha vzame in je, in na to zopet v zemlji rije in se kakor poprej umaže. Škof Teodulf je boljje poznal duha svete Cerkve, ker je hotel, de naj verni imajo štiridesetdanski post za sveti. Bogu posvečeni čas, de naj poprej zakrament svete pokore prejmejo, de naj v postu pokoro opravljajo, in de naj se le po tem sveto rešnje Telo v očišene serca prejmejo. Pravi post ni v tem, de bi se človek nekoliko casa sicer pripušenih jedi zderževal, ali de bi se sumečih veselje ogibal, ali de bi bolj pogostoma v cerkev hodil, ali de bi zoper navado pobožne bukve v roko jemal in prebiral. Vse to je le zunanji pomoček, zunanje znamenje, de bi človek lože umel, kaj je post, in de bi lože pravi namen dosegel, zavolj kteriga se je treba postiti. Pravi, kersanski post je v tem, de človek grešno poželenje kroti, razzalniku iz serca odpusti, krivično blago nazaj da, napuh potere, grešno zvezo sterga, laž, opravljanje in obrekovanje, rotnje in preklinjanje opusti, ubogim in zapušnim rad pomaga, lenobo premaguje, brez potrebe milih darov ne prosi. V tem je pravi, kersanski post. Gotovo se bo pa v tem duhu še manj postil tisti, kateri se zunanjemu, telesnemu postu noče podvreči, ker se mu pretežavno zdi, le nekoliko dni v jedi si pritergovati. Kdo se bo še bahal z dušno močjo, ker se povsod naša slabost in mehkužnost razodeva! Greh ima čedalje večji moč, postave se čedalje manj spoštujejo, sebičnost ali samopridnost kuži vse

stanove. Kako malo jih je, ki bi si to žaljenje Božje k sercu jemali, ki bi v resnici mislili z resnično pokoro pravico Božjo potolažiti! Oh, bili so boljši časi, bile so lepši kersanske navade! Veliki in majhni, visoki in nizki, bogati in revni, imenitni in neimenitni so si v čast štel, ko udje enega telesa, ki mu je Kristus glava, v vsim djanji in nehanji sveti Cerkvi zvesto pokoršino skazovati. De bi se pač ti časi zopet vernili! Brezbožno, pregrešno življenje še nikoli ni dalo prave sreče, in je tudi ne bo dalo. Še je čas, de se vernemo na pravo pot; še nas sv. Cerkev iz grešniga spanja budi, še nas opominja in kliče: „Ura je že, de s spanja vstanete. Slecite grešniga človeka, in oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.“ Odprimo ušesa in serca temu prijaznemu klicanju, in glejmo, de nam bo postni čas v zveličanje; ker le takó bomo vredni in veseli obhajali velikonočne praznike in se bomo Jezusoviga vstajenja spominjali s terdnim upanjem, de bomo tudi mi častitljivi vstali. Neskončno dobrotljivi Bog nam bo gotovo pomagal, če ga bomo le tudi prav prosili.

Pogovori od spovedi.

Spisuje M. Smolej.

(Dalje.)

Pastor. Poterdil sim vam ze poprej, da jest posebno spoved za stareji od papeža Inocencija III imam, in bodisi da je res že o času sv. Ciprijana v navadi bila, vendar iz tega še ne sledi, da so jo tudi že kristjani v apostoljskih časih imeli, ali da jo je celo Kristus sam postavil. Povedanim izrekom cerkvenih učencikov bi zamogel tudi jest druge nasproti postaviti, ki ravno tako in morebiti še bolj jasno od splošnjega, očitnega obtoženja ali spoznanja svojih grehov le pred Bogom in ne pred kakim duhovnim govorijo. Pa zadosti ste nas že vi s svojim citiranjem in navodi trudili in dolgočasili; omenim naj torej le besede iz pisma sv. Barnaba, učenca apostelnjov, in druge cerkvene pisatelje toliko raji pri miru pustim, ker mi bodo pričujoči, upam, poterdili, da se od vas navedeni izreki razno razlagati zamorejo, na kateri mlin namreč se hoče voda napeljati, in vi do zdaj še nikakor niste mojega poprejnega dokaza overgli in svojega terjenja skazali, da so se namreč, kakor pravite, spokorniki poprej duhovnim posebej spovedovali in potem še le očitno svojih pregréh obtožili.

Sv. Barnaba toraj v svojem pismu v 20. pogl. takole govori: „Ti se boš svojega greha obtožil, ne boš s hudo vestjo k svoji molitvi se podal, to je pot zveličanja.“ Tu sv. Barnaba, kakor vidite, sicer od obtoženja govori, pa ne pravi de se mora posebej in pred duhovnim zgoditi, soditi se toraj smé, da on meni le splošnje obtoženje pred Bogom.

Duhovni pomočnik. Da cerkveni očetje in pisatelji v mnogih krajih od splošnjega in očitnega obtoženja svojih grehov le pred Bogom govorijo, vam prav rad poterdim, sej se temu ni čuditi in ni kaj novega. Taka očitna in splošnja spoved je bila vedno in je še zdaj v katoliški cerkvi v navadi; tega se lahko prepričate. Ne samo v duhovnih molitvah in pred vsako posebno spovedjo, ampak tudi v začetku svete maše in pri vsakem sv. obhajilu se moli taka „očitna spoved ali Confiteor.“

Povedanim izrekom, ki se vendar vzajemno in zedinjeno glase, če ravno od tako mnogoverstnih pisateljev izvirajo, se po pametni in pošteni poti nasprotovati in drugi pomen podtikovati ne more, kakor je ta, ki ga kaže zapopadek in pa besede. Da pa še

tako jasni in umevni izreki cerkvenih očetov niso varni od nekatoliške strani pokvarjeni in posiljeni biti, posebno če za katoliško resnico govoré, to vam rad poterdim; sej so bogoslovci in modrijani verskih družb posebno v ti umetnosti jako izurjeni, to nam že prosto preiskovanje sv. pisma priča, ktero si vsak razložiti in razkladati sme, kakor se mu ravno prilega in je pri vas posebno pri učenih v marsikterih verskih zadevah toliko misel, kolikor glav. Da tudi vi niste brez enostranosti, ste ravno zdaj pokazali. Ker sv. Barnaba sploh o obtoženju govori in ne pové, ali ima posebno ali splošnje in očitno biti, se po vaših mislih gotovo že soditi sme, da meni splošno vam priljubljeno spoved. Ako se to ne pravi po sili vode na svoj mlin napeljevati, ne vem, komu bi se potem ta primek še priklati smel. Gotovosti, to morete poterditi, tu za nobeno stran ni; zadosti je, da on obtoženje ali spoved pot zveličanja, toraj v odpušanje grehov potrebno imenuje. Ozrimo se toraj raji na drugega apostolskega učenca, svetega Klementa Rimljana, drugega naslednika svetega Petra in učenca svetega apostoljina Pavla, in poslušajmo, kaj on od spovedi in obtoženja pové: „Kdor za svojo dušo skerbí,“ pravi on, „naj se nikar ne sramuje svojih grehov spovedati se temu, ki je (cerkvi) predstojnik.“ (Non erubescat — haec confiteri ei qui praest.) Sv. Peter, pristavi on, je učil, da se morajo duhovnu tudi celo grešne misli razodeti.

V prvem pismu do Korinčanov v 51. pogl. pravi, da je boljše grehov in hudobij se obtožiti, kakor serce utrditi. To Bog sam tirja. „Dokler smo še na svetu,“ govori on v drugem pismu 52. pogl., „se iz celega serca spreobrnimo od hudega, kar smo v svojem mesu storili, da bomo od Gospoda rešeni, dokler še čas za pokoro imamo! Zakaj, ko bomo od tod šli, se ne bomo mogli več ne spovedati ne pokore storiti.“

V kakšnem pomenu, g. pastor, bote li te besede apostolskega učenca umeli in razlagali? —

Ravno tako jasno in umevno od spovedi govorijo sv. Jernej učenec sv. Polikarpa (S. Iren. lib. 1. Contra haeres. c. 3), in Tertulijan († 245) (Tertul. de poenit. c. 10); pa v resnici zadosti cerkvenih učencov in pisateljev sem v poterdjenje katoliške resnice že povedal, da bi se še dalje trudil s tem; kdor hoče spoznati in umeti, gotovo lahko ume in spozná, kje je resnica doma; toraj, ker ste mi, g. pastor, poprej ugovorili, da venadr še nisem svoje terditve skazal, da so se namreč spokorniki prej spovedniku spovedovali in potem še le po njegovem nasvetu očitno obtožili, da je toraj iz posebne še le očitna spoved izvirala, — prosim da smem v dostojno speljavo svojega dokaza le še enega cerkvenega pisatelja tu postaviti, ki je v svojem času zavoljo svoje učenosti po celem kersanskem svetu slovel in ima še sedaj tudi pri nekatoličanih veliko veljavo, mislim namreč Origena v 2. stoletju. Ta slavni pisatelj toraj v razlaganju 37. psalma sledece pomenljive in važne besede govori: „Glej toraj, kaj nas sv. pismo uči, da ne smemo svojih grehov v sebi prikrivati ... Kdor je grešil in greh v sebi ohrani in prikriva, bo od grešne nesnage skoraj zadusen. Ako pa sam sebe obtoži, odpravi s tem, da se obtoži in spové, greh in ob enem tudi ves vzrok svoje bolezni iz sebe.“ Potem opominja grešnika, si poiskati dobrega in zvedenega spovednika, kteremu naj se svojega greha spové, in da naj poskusi prej zdravnika, kteremu ima vzrok svoje bolezni naznani. Potem pristavi sledeče znamenite besede: „Ako bi pa on (spovednik) tvojo bolezen kot tako spoznal, od ktere ozdraviti bi bilo potrebno, da naj se pred zborom cele cerkve naznani, kar bi znabiti druge spodbuditi in tudi tebe ozdraviti zamoglo, se

mora to le po obilnem prevdarku in po zadosti skusenem svetu unega zdravnika zgoditi.“ (Hom. 2. in spsl. 37 *). Kaj pravite, g. pastor, k temu izreku? ali so ga pač učeniki na vašem bogoslovskem učilišču kterikrat omenili? Bote li mogli sedaj še nad resnico moje terditve dvomiti, da so se namreč res spokorniki najprej posebej pred spovednikom in potem še le očitno spovedovali? (Dal. nasled.)

Mirijam.

(Česki spisal Václav Stulec, poslovenil Deželanov.)

(Dalje.)

Nekega dne se junaški stotnik sprehaja ob bregovih jordanskih. Vernivši se od tam, se oberne proti Jerihu. Kar pride na mesto, kjer so razbojniki ubili voznika in spremeljaveca, pa vezali čedno dekle in njeno služabnico. Kakor grom vdari Flavijan na petero roparjev in srečno otme bogati plen iz nesramnih rok. Trije roparji so ostali mrtvi, — dva sta zbežala ranjena. Pa tudi Flavijan je dobil nekoliko nevarnih rán, toda krepki junak ni maral nič. Naj več mu je bilo do tega, da bi ostrašeno dekle utolazil in jo srečno pripravil na njen dom v Jeruzalem. Zakaj, nedolžnost varovati, to je djanje junakovo. Bila pa je Mirijam, vnuka velikega duhovna. Izročil je njen ljubljeno rejenko in prikupil se močno vsem v hiši. Vsi so si prizadeli, da bi mu mogli hvaležnost skazati za njegovo blago djanje, ker je otel milo vnuko velikemu duhovnu. To mu je bilo jako po godi. Rane, ki so mu jih vsekali razbojniki, so začele se gnojiti, in bati se je bilo nevarnosti. Pa veliki duhoven sam, stara oskerbnica in blaga Mirijam so zvesto čuli nad ranjenim, da je kmali zopet okreval in ozdravel. Vzajemne zasluge so združile serca obeh strani. Eleazar je mogel čislati bojnika, pri katerem je videl toliko blagodušnost in pravičnost v djanji in obnašanji proti vsacemu. Mnogo bolj pa ste poznali Mirijam in njega oskerbnica prelepe Flavijanove čednosti. To blagocustvo in serčnost, ta nečlena odkritoserčnost in prijaznost, postrežljivost in dobrota, olikano nravje in neka čudna gorečnost v besedi in v djanji mu je naklonila serca vseh. Premišljeva je njegovo tiho potterpežljivost v bolečinah in nenavadno vdanost v Božjo voljo, ste stermeli nad takim poganom. Ni bil navaden Rimljan, kakor je bilo očitno videti; to ni bil malikovavec, kakoršni so bili drugi rimski vojščaki, ki so bili v Jeruzalemu: — to je bil mož, ki mu je bilo kaj do postenja; nikakor bi ne ušel njemu enacega v Jeruzalemu. Kdo neki bi se čudil, da se je nehoté vselilo spoštovanje do junaškega in pobožnega stotnika — svojega dobrotnika in rešitelja judovskima hčerima v serce? Iz tega spoštovanja, združenega s hvaležnostjo je zopet nehoté izvirala vroča pa pošena ljubezen do Flavijana. —

Pa tudi verli stotnik je zapazil, da nenavadne čednosti krasé deviško izraelsko hčer. Izrejena po segah, in vterjena v navadah judovskega naroda dvigala se je nad tujce z nekim ponosom. Farizejski učitelji so ji bili vcepili že zgodaj sovraštvo in zaničevanje zoper Jezusa Zveličarja, ki je umerl na križu, in ki je imel že samo v Jeruzalemu na tisoče spoznovavcev, da ravno so jih judovski duhovni in starašine grozno preganjali. Pa preblago je bilo njeno serce, da bi se ne bilo čudilo djanjem navdušene junakosti take ljubezni, činom, kakoršne je videla le pri spoznavavcih te Jezusove vere. To vse je opazil bistroumni Flavijan. Precej je spoznal čednosti, ki so jo povzdigale nad njene verstnice:

*) Si intellexerit talem esse languorem tuum, qui in conventu totius Ecclesiae exponi debeat et curari; ex quo fortassis caeteri aedificari poterunt, et tu ipse facile sanari, multa hac deliberatione et satis periti illius modis consilio procurandum est. Orig. hom. 2. in pslm. 37.

pa spoznal je tudi, kaj jo v oči bode, kaj odvraca od Kristovega evangelija, kaj je krivo, da celo sovraži njegove verne spoznavavce. In kdo dvomi, da je le še gorečnejše želel, naj bi ta izbrana devica spoznala edino resnico in nastopila pravi pot k zveličanju? — Zaupljivo ji je povedal o priliki, da je kristjan, in kako ga blaži ta sveta vera v Jezusa Kristusa, edino rojenega Sina Božjega, ki je poln milosti in gola resnica. Besede Flavijanove so ji segale v serce: bile so krepke in goreče. Gotovo bi bile zmogle, ako ne bi bil vničil teh lepih začetkov punt, ki je bil vnel se v Jeruzalemu. Flavijan se je srečno izmuznil s peščico svojih iz Jeruzalema, kjer so puntarji tudi njemu kopali jamo. Služil je bil že pod Vespazijanom v Galileji, zdaj pa je Tit poviksal ga za tribuna. Bojeval je pod zmagovitimi carskimi praporji pri sijonski terdjavici, pa dobro je vedel, da je prišla ura, da se spolni Gospodovo prerokovanje in osoda, napovedana narodu, ki je kriv strašne pregrehe zavolj prelite krvi Pravičnega. — Videl je žalostni konec, zato je serčno želel, da bi rešil Mirijami življenje in pridobil jo Kristusa, — pa tudi, ako bi bilo mogoče, njenega strica. Vedel je za skrivno podzemljsko pot, ki je iz duhovne hiše peljala na starodavno pokopališče — povedala mu je bila za njo stara Mirijamina oskerbnica — zato je sklenil podati se v mesto. Kakor smo videli, obnašalo se mu je po sreči. Lahko je prišel Flavijan tudi v duhovno stanovanje v Jeruzalemu in zopet nazaj v rimski tabor. V mestu se je oznanil mir; zato se mu ni zdelo potrebno, da bi precej odpeljal iz mesta svojo učenko, njenega strica in oskerbnico. Pa ko je bistroumi tribun spoznal, da grozoviti načelnik puntarjev, ki so gospodarili v Jeruzalemu, skrivne naklepe kuje, je sklenil, da bode še tisto noč skrivaj odpeljal Mirijam iz Jeruzalema k njenemu učen, ki je bil v rimskem taborji. (Dal. nasled.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Ni davno, ko so mil. knez in škof jenjali pridigati v cerkvi Marije Device pri č. oo. Franciskanih, so zdaj spet sprejeli slovenske postne pridige v stolni cerkvi vsako nedeljo ob 4 popoldne. Perva pridiga je bila pri popolnoma natlačeni cerkvi od besede Božje. Z Božjo pomočjo gotovo ta trud in gorečnost ne bo brez obilnega sadu.

Iz Ljubljane. Mestni župan blagorod. gosp. Mihael Ambrož je v knjižici 23 strani, ki je ravnokar bila po mestu razdeljena, prav prijazno in mično obrisal življenje in dobrotno djanje ranjcega slavnega Metelkota. Knjižica, v obeh jezicih, ima v slov. napis: „Frane Metelkova siroška vstanova v Ljubljani. Popisal Mihael Ambrož, mestni župan.“ Iz tega popisovanja je očitno, da po izplačanih vsih darovih in vstanovah je iz Metelkove oporoke za glavnega dediča, to je, za uboge otroke ljubljanskega mesta, ostalo še 34.318 gold. prave vrednosti. Koliko otrok, ki bi sicer potepuhi ostali, se bo s to neprecenljivo dobroto leto za letom h kruhu spravilo! — Ne sme se pa tudi zamolčati hvale vredno djanje gosp. mestnega župana, kateri skerbi, da bi se tolika dobrota ranjcega ne pozabila. Vravnal je, da se je 16. vinotoka u. l. za ranjcega dobrotnika opravila slovesna črna maša, h kateri je bil pripeljal 24 prvih osrečenih obdarovancev, ki so s tem denarom pri raznih rokodelcih v poduk sprejeti. Bili so pri Božji službi razversteni krog mrtvaškega odra, po sv. maši pa so se zopet vernili v mestno hišo, kjer jim je gosp. mestni župan razlagal dobroto, katero uživajo, in jih opominjal, da naj za svojega dobrotnika hvaležno molijo, da naj bodo pridni in živijo pobožno in v strahu Božjem. Tudi spisana knjižica bode veliko pripomogla, da neprecenljiva dobrota v bolj živem spominu ostane.

Iz Ljubljane. Ze nekaj časa Slovencem nemila smert jemlje kar pogosto naj krepkejši domorodec. Slomšek. Sto-

jan sta nam še prav živo pred očmi, in že je zasumelo, da je znani pesnik, starinar, zgodovinar, zavelec raznih jezikov, gosp. Matevž Ravnikar, fajmošter v Predasliji, sicer „Poženčan“, umrl v 62. letu svojega življenja. Priporočen v molitev pobožnim Slovencem, naj v miru počiva. — Ljubljanska hranilnica je privolila blagemu in zaslužnemu gosp. Hradecky-tu pokojnino v meri polne poprejšnje plače in na njegovo mesto izvolila gosp. R. Janežiča, vsi drugi gg. vradniki so se za stopinjo naprej pomaknili in nekaj novih je sprejetih.

Iz Ljubljane. n. Kar se je bila razglasila ravnopravnost narodska po našem cesarstvu, se je prikazalo že mnogo za šolsko rabo pripravnih slovenskih knjig na svitlo. Pa tudi poprejšnjih nekatere bi se lahko v ta namen porabile. Že l. 1849 so prišle na svitlo Zg. Danici za priklado „Zgodbe katoliške cerkve“, ki jih je spisal Postonjski dekan, g. Peter Hicinger, tedaj Podliski fajmošter (8° str. 402). — Lani je izdala družba sv. Mohora „Zgodbe svete katoliške cerkve“, spisal g. Anton Lesar (8° str. 107), in ravno tako je z lanskim letom natisnjena bila doklada Novic „Občna povestnica ali zgodovina celega sveta“, spisala narodu slovenskemu Matija Vertovec, fajmošter v St. Vidu nad Ipavo, in Miha Verné, stolni prošt v Terstu. Razdeljena je v tri dele in a) obsega v 8° od str. 1—304 povestnico starega, b) od str. 304 do 533 srednjega, in c) od strani str. 1—439 povestnico novega časa. Pisava je v vsih treh knjigah res povestna, gladka in umevna. Ker se obojna zgodovina, cerkvena in svetna, razlaga po latinskih šolah, bi morebiti ne bilo naprečno sprejeti imenovane knjige v dotične razrede, in n. pr. občno povestnico na tri leta razdeliti, manjši zgodbe sv. kat. cerkve privzeti v poslednjem razredu nižje, in večji Hicingerjeve pa v poslednje višje gimnazije. Obljubim, da v rokah spretnih učiteljev bi bile vse te knjige kej koristne in pripravne, in pred ko ne tudi učencem dobre in prijetne.

„Zlati Vek“, to je kaj izverstna knjiga! Čudim se, da slovenski literati preporedkoma po tej knjigi segajo. Ni vreden v versto naših literatov vpisan biti, kdor se obotavlja prebirati ga. Ne bom posebej sestavkov pretresoval; vsi so po svojem obsegu jako izverstni, samo rečem, da, kdor bi slovenskemu jeziku sposobnost za literaturo odrekel, naj se mu „Zlati vek“ v roke dá, in če ni več kot hudoben, prepričal se bo, kako razumno ali zastopno se da zgodovina, dogmatika in vsaka druga učenost v slovenščini pisati.

Prosim, ako je vam mogoče, ne opustite začetege dela, marveč napovejte, da hočete tudi v prihodnjic take knjige na svitlo dajati. To bo jako vesela novica vsem Slovencem. Serčno vas pozdravljam! F. J. Kafol.

Na Pečinah 12. sveč. 1864.

Iz stare Loke. 25. u. m. nas je došlo nepričakovano veselje in našo cerkev lepa sreča. Malo čez poldan je bilo, kar se nenadoma pripeljejo mil. knez in škof prečastitljivi gospod Jernej. Kaj so povedali? Kakošna sila jih je tako naglo in ob takem času in vremenu na pot vzdignila? Prinesli so starološki novi cerkvi prelep dar svetlega cesarja Ferdinanda: pet sto goldinarjev a. v. Zares, veliko dobroto so Njih veličanstvo s tem častitljivim darom skazali starološki cerkvi in močno so nas Njih milost dobrotljivi višji Pastir počastili, da so sami se potrudili dar izročiti. Bog poverni in obdaruj čezobilnokrat visokega Darovavca in prečastitljivega Izročevavca!

Z Gojzda. A. Č. Tudi jest sem enacih misel z gosp. dopisnikom z Gorenškega, kakor se je bralo v posled. Danici zavolj Riharjevega spomineka. Spodobi se, da počastimo velicega mojstra v cerkvenem petju, kateri se je z nami nekaj toliko trudil. Zapustil nam je lepo dedino, kakoršne nimamo zdaj od nikogar pričakovati.

Iz Polhovega Gradca piše g. L. Božič „Tovaru“ in svétva, da naj bi se slavnemu umetniku r. g. Riharju napravil ne le spominek na grob, ampak tudi še drugi živ spominek, to je veličastna knjiga, v kateri bi bili zbrani vsi napevi, ki jih je on zložil! — O tej priliki tudi vredništvo „Zgod. Danice“ sproži misel in željo, ktera mu je bila te dni razodeta: naj bi namreč gospodje, katerim je ranjki umetnik o posebnih prilikah kake napeve naredil, take izdelke nam (ali raji dedom) pošiljali, da se napravi zbirka, kolikor koli bode moč, polna in doveršena.

Iz Kamnika. — k. „Danica“ je v predzadnjem listu naznanila, da bodo častitljivi misijonar gosp. Fr. Pirc tudi svoj rojstni kraj Kamnik obiskali. Bili smo Kamenčani res tako srečni, viditi častitljivega starčka nekoliko dni med seboj: razveselili so nas tudi z oznanovanjem Božje besede, ker so 2. predpepelnično nedeljo v mestni farni cerkvi na Šutini, popoldan pa v Mekinah pridigovali, in zopet na Svečnico popoldan in dopoldan v mestni farni cerkvi. Beseda Božja iz ust slovečega misijonarja, ki jo je večkrat z nevarnostjo lastnega življenja oznanoval, ima veliko moč do serca vernih poslušavcev, katerim je mar za besedo Božjo, ne pa le samo za lepo govorjenje, ktero dostikrat ušesa gladi, serce pa prazno pusti. Ginljivo je bilo slišati častitljivega misijonarja 2. predpepelnično nedeljo, na katero ravno zadeva evangelij od sejavca in semena, kako so govorili od moči in koristi Božje besede pri tistih, ki jo z vernim sercem poslušajo in zvesto ohranijo. — Premišljevanja vredne so tudi besede, ktere častiti misijonar v domačih govorih spregovoré, ker nam besede Kristusove počitajo, ki govori: „Veliko je poklicanih, pa malo izvoljenih.“ Pri-povedujejo namreč, da se izmed Indijancev nikdar vsi ne spreobrnejo in zmirom neko število terdovratnih ostane, ki nočejo zveličanskega nauka sprejeti.

Danes, 3. predpepelnično nedeljo, ko je ravno pri nas zavoljo predpustne pobožnosti velik shod, je bilo darovanje (ofer) za čast, gospoda misijonarja. Rekli so gospod Pirc, da za se nočejo nikakoršnega daru, kdor pa hoče za uboge cerkve, katerih mislijo več na novo postaviti, kaj darovati, bodo s hvaležnostjo sprejemali; in verni naše farne cerkve so blizo 80 gld. darovali za novospreobrnjene po ameriškimi dobravah.

Slovani obhajali smo lanskega leta tisučnico Ciril-Metodovo, in s hvaležnostjo smo se spominjali svetih blagovestnikov, ki so nam prinesli naj dražji zaklad sv. vere in s tem ohranili posrednje tudi našo narodnost. Poginili so Slovani Polabski, ki se niso hotli pokristjaniti, s sveta izginja indijanski narod tam, kamor ne zahajajo katoliški misijonarji; to je statistično dokazano. In ko se Indijanci ko narod zavedó, s hvaležnostjo bodo imenovali ime gg. Pirca, Baraga in družih, ki so jim prinesli dar kersanske vere. Ali se bode njih „vikvaneč“ (indijanski jezik) kedaj povzdignil do kniževnosti, je celo dvomiti; to pa je gotovo, da s sveta ne zginejo, ako bodo sprejeli Kristusovo vero.

Mi pa prosimo Boga, da bi delo apostolskih mož po svoji milosti blagoslovil, pa tudi mnogim izmed nas domá kaj več žive in delavne vere dal!

Iz Podbrezja. k. — Neizrečeno veliko veselje je vživala pretečeni teden naša fara. 5. t. m. so prišli k nam naš nekdanji in nepozabljivi fajmošter, zdaj misijonar v Ameriki, prečastiti gospod Francišek Pirc. Že samo novica, da so slavni duhovni oče prišli iz Amerike, in da bodo prišli tudi k nam, je marsiktero serce do solz ganila; koliko bolj pa je to nepričakovano veselje v naj slajših čutilih do verha priklopelo, se je vidilo pretečene dni, ko smo imeli priserčnega starčka pri sebi. Pustno nedeljo, 7. t. m., so imeli slavni misijonar ob 10. dopoldne veliko sv. maso s pridigo, potem pa so še pridigovali ob 2. in ob 5 popoldne, tedaj trikrat tisti dan. Akoravno je bilo vse debelo snega, je to nenavadno in ginljivo opravilo privabilo vendar mnogo mnogo domačih in sosednjih farmanov, kateri so si vsi za veliko

veliko srečo šteli, da so vidili in slišali slavnega indijanskega misijonarja in svojega nekdanjega naj ljubeznjivšega duhovnega očeta. Ob 10. dopoldne so častitljivi starček govorili z gorečo in gladko besedo o poklicu in namenu človekovem, ob 2. o deviškem stanu in zvečer v podružni cerkvi pri Materi Božji sedem žalosti na Tabru pa o pravem češčenju Device Marije. Pri vseh teh govorih so bili vsi poslušavci večkrat do solz ginjeni, posebno pa zvečer na Tabru, ko so se ljubeznjivi gospod poslovljali in se priporočevali, da naj bi vsi, posebno pa njihovi znanci in prijatli molili za nje in za njihove Indijane, ki jih še toliko tava v nevernih zmotah. Povedali so nam tudi marsikak lep zgled iz svojega trudapolnega življenja pri nevernikih. Tudi o odgojevanji njezne mladosti sploh, posebno pa pri nevernih narodih so skušeni mož veliko veliko povedali. Djali so, da Indijani zelo zelo ljubijo svoje otroke in da tedaj zelo skerbé za njih srečo, in da tudi zelo spoštujejo tiste, ki njihovim otrokom kaj dobrega storé. Naj bi v tej reči Indijane posnemali tudi marsikteri beli starši in odgoj-niki! — Po teh dolgih duhovnih opravilih v cerkvi so blagi duhovni oče še tudi mnogo ljudi spovedali in obiskali. — Po vsi pravici so bili ti dnevi za nas vse zlati čas in pravi misijonski dnevi, v katerih se je veliko veliko dobrega storilo na našem že nekoliko zaraščenem duhovnem pašniku, in katerih mladi in stari nikdar ne bodo pozabili. Tovaruš.

Iz Šentjanža, 7. sveč. Ljuba „Danica“ Spominek gospoda Valentina Prešerna, nepozabljenega ribniškega dekana, na njegovem grobu pri sv. Kristofu poleg Vodnikovoga, je tako obledel, da se že težko bere. Postavi mu ti nov spominek v svojem listu. Vsem bravcem boš gotovo vstregla, ako spominek takega moža ponovis in poziviš. Veselili se ga bodo vsi, ki so ga poznali, pa tudi taki, ki poštene može čislajo, desiravno jih osebnó ne poznajo.

Razglasi v ta namen pesem, ki jo je zložil Andrej Kančnik, in je tako resnična, da nima pošten človek le besede ovreči. Pesem lepo speva, kaj je bil gosp. Valent. Prešern; vprašaj pa tudi priletnega Ribničana in razloži ti bo, de vse je res, kar pesem pripoveduje, in pa, de je še veliko veliko več storil, kot je v pesmi omenjenega.

PESEM

po rajnem gospodu tehantu v Ribnici

VALENTINU PREŠERN-U

1833.

Zložil Andri Kančnik, učitelj v Dobropolji.

Umerl je moj pretljubeznjivi Gospod Prešeren Valentin. Zaklad uživat nestrohljivi Ga je poklical božji Sin.	Vem, de bi rade govorile. Al ni v natori dano vam, De bi z besedo poterdile: Le človek to zamore sam.
Nevtrudno pasel je ovčice, Resnice božje jih učil. Zvesto jim kazal pot pravice, Se zanje trudil in potil.	In pa zakaj lesa vprašati? Sej slišim splošno vse ljudi Milo po njemu zdihovati. Vse žalostno se meni zdi.
O srečna res je ovčica vsaka, Ki zvesto se derzala ga. Z veseljem njo pastir zdaj čaka, De gledat gre za njim Boga.	Naj bo terzan, ali duhovni. Sabevnik, kmet al grašinjak Premožen, reven, zdrav in bolni: S solzami ga pogreša vsak.
On dobro striti ni odlašal, Pri njem je vsak pomoč dobil; In če ga je za svet poprašal, Gotovo je odžaljen bil.	Za ljubo ga je vse imelo. Duhovski in deželski stan: Al dokončal je svoje delo, Prisel je zanj plačila dan.
Je vsak mu hitro pomagati Pripravljen mu blo serce. Svetost ovčicam pravo dati. So vedno gnale ga želje.	K apostelnom ga zdaj pridružil Je Jezus, viksi naš pastir. Naj prejme venc, ga je zaslužil; Dodeli Bog mu večni mir!
Dom, prižnica in spovednica, Pričujte vé, vas zarotim! Pevejte, če ni to resnica, Kar jest od njega govorim.	On zvesti naš pastir ostane, Boga bo prosil noč in dan. De bodo ovce z njim odbrane Prišle enkrat na desno stran.

Od kranjsko-štajarske meje. J. H. — Preteklo nedeljo, to je, 14. t. m. po poldan ob štirih smo pokopali po širokem znanega gostoljuba ino mnogopoštovanega duhovnika, častivrednega gospoda Marka Plešnika, ki so bili od leta 1846 za farneštra v Loki pri Zidanem mostu v lavantinski škofiji. Rajni so bili 56 let stari, leto in dan so že po malem bolehal ino že dvakrat se je bil pri njih mertud napovedal, v četrtek pri kosili pa jih je tako hudo zadel, da so v petek zjutraj ob 6 v Gospodu zaspali. 21 duhovnikov in silno veliko ljudstva jih je žalovaje do pokopališa spremlovalo in jokaje iz serca zdihovalo: „Skoda jih je! Bog jim daj večni mir ino pokoj!“

Iz Tersta. (Škof Friderik Baraga „kapucinar“ — in oče Otton Skola „korošec.“) Nemci večkrat očitajo Francozom, da so v svojem pisanju ferfrasti in pa v zemljepisji plitvi, pa tudi Nemce in še sicer zgoli Dunajčane tako katerikrat zadene. Ravno kar smo prebirali bukve „Reisen in Nordamerika in den Jahren 1852 und 1853.“ Natisnjene so v Lipskem l. 1857. —

Namahnuemo se pa v H. delu na omenjena naša rojaka, ki ji gospod pisavec, ki ne le samo, da katoličanskim duhovnom ni preveč prijazen, temuč po šegi tudi očiten protivnik jezuitarskega reda, sicer zoper svojo navado, pa po vsi vrednosti tako počisla, da mu prav za to njegova dva pogreška „kapucinar“ in pa „korošec“ prizanesemo, in pa njuno pobožno vedenje, kakor ga je on pisal, verlim prijatom „Zgodnje Danice“ podarimo.

O sedanjem škofu Baragu sporočuje to-le: Mnogo zaslužil se je za dušno dobro prebivavcev te samotne krajine (okoli minesotskega rudnika) neki kapucinski mni, oče Baraga, rojen Avstrijanec, ki stanuje v nar samotnejšem jezernem zatoku v l' Anse-u, in od ondot svoje misije in selišča obiskuje. Večkrat v nar hujši zimi potuje v kerpljah v družbi enega samega Indijanca skozi stare gozde in po različnih rudnikih oznanvat Kristusa. Časte ga kot svetnika. Pravoverniki Gorenjega jezera vrejo z otročjo ljubeznijo slišati njegove pridige po rudnikih in njegov blagoslov prejet, in le prenatučno pričakujejo tistega hipa, ko bo ta mnogo zasluženi duhovnik na višji stopnjo poklican, ter bo primoran svojo mirno opravilstvo zapustiti.

Bivši misijonar oče Anton Skola je pa tako-le narisan: „Pa se drugo obiskanje smo spozniti zeleli, (na Magdale-njem otoku) mniha očeta Skola iz Rudolfsverta (Novega mesta na Dolenskem) na Koroškem, ki smo mu pobožno pozdravljenje sporočiti imeli. Prav z rojaško zadovoljnostjo poterkamo na slabe vrata male hišice, ki je k zadnjemu koncu deskašte cerkve pridelana. Skoraj se zdaj se sramujemo, če pomislimo, kako de je ta tako pobožni duhovnik nas posvetne ljudi poslovito sprejel. (Konec nasled.)“

Iz Gorice, 7. sveč. — Sinoči ob 8. uri je bilo po železnici pripeljano truplo Ljudovite Marije Terezije, Parmške vojvodinje, ki je l. t. m. v Benetkah umrla. Od goriške stacije je bila ranjca na veličastnem, za to nalašč pripravljenem vozu naravnost odpeljana med glasom mestnih zvonov v cerkvico čč. oo. Franciskanov na Kostanjevici in odli postavljenja. Danes ob 9. zjutraj so prevzvišeni gospod mih. vikši Škof Andrej černo mašo odpeli „praesente eadaveret“ vprito dvone gospode in obilnega drugega ljudstva. Izmed zlahte je bil pričujoč tudi ranjce brat Enrik, vojvoda Bordeaux-anski (Bordó). Po odpetih se družih mertvaskih molitvah so vložili trugo v cerkveno rako, kjer med drugimi tudi počivata nje stari oče, Karol X. in nje stric Ljudovit Anton, vojvoda Angoulémski, prvi od leta 1836 in drugi od leta 1844. — Ranjca vojvodinja Ljudovita M. F., ki bi imela naj več del Goričanom še dobro znana biti, ker je v Gorici v družbi svoje zlahte skoz nekaj let živela, je hči Karola Ferdinanda, francoskega vojvoda Berriškega, kterega je 13. svečana 1820 fanatičen pasar Louvel umoril, da bi zaterl starejši koleno Bourbonov, toda brez uspeha, ker je ostala vdova kmali po smerti umorje-

nega vojvoda povila zgorej omenjenega Enrika. Leta 1845 je Ljudovita Marija v zakon stopila s Karolom III, vojvodom Parmskim, na prestolu od leta 1849, ki je pa tudi potuhnjeno umorjen bil že leta 1854. Po žalostni smerti svojega soproga je vdova vlado nastopila v imenu svojega najstarejšega sedaj 16letnega sina Roberta, in je vladala, dokler je ni s prestola pahnila nova puntarska Italija. Sic transit mundi gloria! Pač živ in podučin zgled vsem, ki velikaše in vladarje zavolj njih časti in imenitnosti zavidajo. Kdo pač more mirneje in manj nadlegovan živeti, kot prosti človek v svoji kolibici, ako sicer zvesto spolnuje svoje dolžnosti do Boga! — Kakor je slišati, vstanovili so tudi v Ajdovšini na Ipavskem slovensko čitavnico.

Iz Gorice 15. sveč. — ni. — Kako in koliko je pustni norec po našem mestu rogovilil, mi je jako malo znano. Ali po naznanilih obilno prilepljenih po mestnih vogleh vam vendar toliko povedati zamorem, da tudi letos pustne sreče in veselja ni manjkalo, da tudi letos je bilo „balov“ v kazališču in še kje drugod, posebno pa po gostivnicah in pivnicah. Se vé, da vaša „Danica“ pohlevna in pobožna, za take reči in novice še manj mara, kot za lanjski sneg. Omeniti jih sem ji pa vendar hotel in sicer za to, ker se ravno za pobožno serce poteguje, in da ji torej v torbico potisnem, kar sem že večkrat poprej iz ust modrih mož tožiti slišal, namreč: „da se v Gorici in okolici njeni ne le o pustnem času, ampak tudi čez leto preveč po brijarjih in oštarijah pleše, kar pa pravnost prostega človeka zelo zelo kvari, in bi bilo torej želeli, da bi se take napčne veselice, kolikor mogoče, odpravile, saj skerčile, in z drugimi manj nevarnimi zamenjale.“ Tacega mnenja mislim bo tudi vsak poštenjak, da tako imenovani „ordinar-bali“ po oštarijah so le kerčmarjem v začasni dobiček, plesavcem pa gotovo v časno in večno zgubo. — Kar nas tiče, smo se tudi veselice, pa prav poštene, z veseljem vdeležili. Tukajšnje šolske sestre namreč, ki dekleta bolj premožnih starišev izučujejo, so zadnjo pustno sredo po svojih učenkah napravile pustno veselico, ter k tej marsikaj gospoda povabili. Počastili so jih s svojo pričujočnostjo tudi sami prezvišeni knez vikši škof. V domači dvorani, nekako v gledišče spremenjeni, so rejenke naj poprej igrale igro, ki je pooditovala sv. Elizabeto, omoženo z deželnim grofom Hasije in Turingije. Bila je sv. Elizabeta prava mati ubogim; kar je s svojimi dvorankami vred dela naredila, je navadno razdelila revnim v pomoč; vsaki dan je nasitila mnogo bolnikov, sirotic in zapuščenih. Tudi se pripoveduje, da je ob času velike lakote obilno kruha za ubogo ljudstvo iz svojega grada doli v mesto Ajzenah nesla, kar je pa bilo njenemu soprogu Ljudovitu od zavidnikov skrivaj in po krivem povedano, kakor da bi mu vse blago lahkomišljeno zapravljala. Kar ji nekega dne nenadoma pot zastopi ter jo ostro popraša: „Kaj pa neseš tu v svojem plajšču?“ In glej, ko je plajšč odvila, bilo je vse meso in kruh, ki ga je pod njim imela, hipoma spremenjeno v same lepo dišeče cvetlice in zdelo se je deželnemu grofu naenkrat, kakor bi se na njenem čelu Božja matra zasvetila. — Kolikor toliko je bilo vse to v omenjeni igri razkazovano ali predstavljano, sicer pa tako dobro in gniljivo, da je semtertje marsikomu gledavcev solzice iz očesa na lice privabilo. — Oh ko bi se — sem si pri tej priložnosti mislil — ko bi se tudi v očitnih kazališčih igrale take igre, ki enake blage občutke obujajo! Pač bi si glediščini igravei in igravke pridobili veliko zaslužnja pred Bogom in ljudstvom, ne manj kot pridigarji na prižnici, ki se goreče potegujejo za večni blagor svojih poslušavcev. Ne manj bi se prilegle igre enacega obsežka tudi našim malim seminišearjem, kar je pri vas v Ljubljani že vpeljano. Po taki poti bi se mladenči v lepem vedenji otesali, in kakor prihodnji duhovniki, ki bi svoje cerkvene govore bolj ročno in zgovorniško opravljali. — Po glediščni igri so vganjale učenske v priklado še druge nedolžne burke, nemški in taljanski prepevajo, in poslednjič tudi od Pusta

slovo vzele. S to veselico, ki je vse poslušavce zadovoljila, smo tudi mi Pust doveršili, ki se je revež kot oplasen polž s svojimi rogi za leto dan v svojo hišico umaknil, ves žalosten, da se je tako berž uganiti mogel sveti resnobi: „Memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris.“ — Memo pustnega veliko veselja čas je čas sv. posta za vsacega, ki hrepeni po nebeškem kraljestvu in njegovi pravici. Tudi naši postni pridigarji so že s prvim tednom nastopili svoje priznave. Kakor že več let, imajo tudi letos laški poslušavci kapucina iz Rimskega. V farni cerkvi sv. Ignacija pa pridigata: v. č. g. J. Juni, fajmošter in častni kanonik, ob petkih po slovenski, in č. g. Jož. Marušič, katehet na normalki, ob nedeljah po nemški. Oba sta gospoda, vneta za vse dobro; pridna delavca sta v vinogradu Gospodovem. Bog daj srečo!

Kaj je kej novega po širokem svetu?

„Convenerunt in unum adversus Dominum et adversus Christum ejus.“ Snidli so se hudobneži in sovražniki sv. Cerkve zoper Boga in njegovega Maziljenca. Ti sovražniki so si enaki po vsih deželah, kjer je hudobija bolj izprežena, tamkej hujsi udeležijo; kjer manj, pa bolj pod plajšem in z videzom, kakor bi bili liberalci in prijatli občinskega blagra, svoje hudobno seme sejejo. Zastran tega piše „le Monde“: „Dervji togota zoper vero, podpira pa jih častilakomnost savojske hiše, da hlepijo po posestvu cele Italije in delajo z vsimi svojimi močmi, da bi katoliško Cerkev pokončali. Liberalno tiskarstvo vse Evrope jih podpira, kolikor le more, da bi to dosegli: judje in freimavrarji se trudijo s popolno edinostjo, pa so tudi pošteni ljudje, dobri katoličanje, ki menijo, da se rovarstvu zamorejo dovoliti njegove načela narodnosti, nevtikavnosti, ljuškega veličastva (souveraineté du peuple), enaka svoboda za hudo kakor za dobro... Rim pa Benedke, to so besede, ktere se svoj pot gagajo: Macini jih hoče vresničiti z rovarsko mladostjo; Garibaldi z očitno silo in napravo odborov; vlada Viktor-Emanuelova z diplomacijo; prvih orodje je bodalo, družih meč, tretjih hinavšina. ... Mož, ki je zdaj v sardinskem ministerstvu, se je derl l. 1851: ... „En cesar in en papež se ustavljata našemu potu... Preč monarhijo! preč papeštvo!...“ Kako te hudodelnike brezbožno tiskarstvo podpira, se lahko prepriča, kdor se kolikaj s časništvom peča, in mlgsp. Andr. Charvaz, viksi škof v Genvi, je to v svojem letošnjem pastirskem listu prav dobro zaznamnjaj, ko pravi zastran rovarske vojske zoper vero: „Ta vojska zoper vse, kar je vérskega, taka prihaja, da ne bo moč več opraviti kake posebne verske šege, kake imenitne slovesnosti, da bi ti nesrečni pisavci, enako željni denara, kakor pohujšanja, ne zasmehovali opravil, ki se doveršujejo, in njih, ki so pričujoči...“ Kako laškim časnikom nemški pomagajo, je dosti očitno; ravno te dni smo vidili list lanskega „Figaro“, v katerem so tako imenovani mertvaški listi, in z njimi vred je katoliški pokop parodiran. V drugem kraju ravno ta burkež vse sploh spoštovanega časnika „Vaterlanda“ želje, da naj bi se Renanova brezbožna knjiga prepovedala, zasmehuje kakor „unberufene Wünsche.“ Pritožujejo se pa mlgsp. lavantinski škof (Kirchl. V. Bl. IX), in tudi po drugi poti smo slišali, da je imenovana brezbožna knjiga celo že med ondotne ponemčene štajarske kmete zatrošena. Če bodo Figarotu njegove že brez tega ne ravno nežne šobe še bolj odebelele, ko se verni pohujšujejo, se ne vé.

Ker je angleškim časnikom zlasti velika nesreča v Santjago v Ameriki priložnost dala, katoliško duhovstvo obrekovati, torej pa piše g. F. Harrison v „Daily News“ to-le posebno novico: „Times“ grabijo šopek Michaelangelov in Dantov, da bi dopovedale dogodbo v Chili-u. Toda ta strahoviti primerljaj ni tako samotni, kakor se preteveza. Pretečenega mesca avgusta na Japonskem ni bilo le eno samo poslopje z 2000 ljudmi, ampak eno celo mesto

z dobrimi 170 tavižent dušami v kratkem času v pepel spremenjeno, mesto polno žen in dečkov, bolnih in bolehnih, slepih in hromih. Sostavljeno iz lesa in lubja je zgorelo kakor slama, da se je rudečil ocean od plemena več milj deleč. Brez poprejšnje napovedi so ga bombardovali in skozi dva dni je padala ploha krogel in ognja nad-nj. Moralno gotovo je, da v tem obširnem pogorišju ni le 2000, ampak nar manj 10.000 in morebiti 20 ali 30 tisoč oseb poginilo. Nihče dozda se še ni lotil popisovati strašnih prigodkov njih poslednjega pojemanja, in ne grozovitosti tega peklenškega ognja, ki bi se v primeri z unim v Chili-u vidil majhen in slab. In tako smert so zavdali tolikim nedolžnim na Japonskem angleški mornarji — po radovoljnem sklepu, na nar bolj nevsmiljeni način, o belem dnevu — ne sicer o vojskinem času, samo zato, dabi nedolžno ljudstvo ostrašili, ki nočemo (Angleži), da bi se oserčilo in z nami pečalo.

V Šlesviku pričakujejo še „razločivne“ bitve, ktera utegne pa gorka biti, če se ne mara še v daljši vojsko ne razlize, ker Danci so se umaknili v svoje naj varnije zavetje, v močne Düppel-ske zakope in na otok Alsen. Ako se pa vmes še Anglija s Francijo, ali celo tudi z Rusijo in Švedijo vred za Danijo požene (?), kar se je na poslednje razneslo, imamo začetek evropejske vojske, ki se ne vé, doklej bo terpela in kje ji bo konec. Lahki se zmiraj napenjajo, in tudi iz Carigrada se sliši, da je poklicanih 100.000 redifov ali rezervnih vojakov pod orožje, in da z odelkom izmed njih proti Donovi namerjajo.

Seje sedanjega državnega zbora v obojni zbornici so bile 15. t. m. dokončane z zahvalno sv. mašo v stolni cerkvi in s prestolnim govorom svetlega cesarja. Svetli cesar so v sklepnem govoru posebno zadovoljnost razodeli zavolj pričujočih Sedmograjcev, se ozerli na stisko ogersko, na djanje sedanjega snida, na dogodbe v Šlesvik-Holstein-u, ter pristavili, da Šlesvik morajo v zastavo vzeti, ker Danija nikakor nece zavéz spolniti, ktere je sprejela. V zaupu na dober uspeh orožja na Nemškem, v zanašljivosti na edinosti svojih narodov, v spoznanji, da so poslanci svojo dolžnost spolnili, jih odpravljajo pod svojo blagostjo in Božjim varstvom na njih domove. — Deželni zbori se prično 9. sučca.

Na Dunaju je 9. t. m. umrl znani serb-ki literat Vuk Stefanović Karadžić.

Iz Prage. Njuni Veličanstvi cesar Ferdinand Dobrotljivi in cesarica Marija Ana Pobožna sta kupila dve hiši z vertoma, da naj se tam napravi bolnišnica pod oskerbnistvom usmiljenih sester. (Bl.) Pač lepi cesarski zvezdi ob času, ko sicer neprijatli sv. vere s toliko silo preganjajo te angelce, te nesamopridne in blage strežnice bolnikov.

Iz Prage je šlo 12. t. m. 8 usmiljenih sester v Aitono ranjenim avstrijskim vojakom streč. Iz Trierja jih je več že tje prišlo iz ravno tega namena. — Ali ne bodo morebiti usmiljenosestredjedci protestirali zoper to človekoljubnost?

V Rimu so na Svečnico sv. Oče v stoljnici pri sv. Petru sami sveče blagoslovili in jih potem delili kardinalom, škofom, raznim prelatom, diplomatom, generalom francoških in papeških trum in mnogoterim drugim osebam. Potem se je začela procesija po veliki cerkveni ladji; sv. Oče so bili nesení na prestolu s svečo v roki, drugi imeniti gospodje so v obhodu šli, ter so se poslednjič zopet povernili k sedežu, kjer so ostali med slovesno sv. mašo kardinala Bizarri. Opravilo je terpelo od desetih do blizo ene popoldne. Potem so šli sv. Oče v svoj dvor na sedež, in ondi so jim po navadi sveče darovali korarji patriarhalnih stoljnic, veliki prednik vojskega jeruzalemskega reda, razni kapitelni manjših stoljnic, kurati raznih duhovnij v Rimu in vsi predniki vsih duhovnih redov.

V Rimu je obudilo vesel šum, ko so sv. Oče umetnika dr. Fr. Liszt-a obiskali. Le-ta je bil po bolezní mesto zapustil in stanuje v opušenem dominikanskem samostanu pri cerkvi „Madona del Rosario“, od koder se lepo vidi po

mestu in ondi tiho živi edino za svojo umetnost. Nekteri no to naznanili sv. Očetu, ki so spremljani po mlg-sp. Merode-u podali se k imenovani cerkvi, so tam nekoliko pomolili in potem umetnega pušavnika obiskali. Liszt je zaigral dve skladbi pred papežem; ko je dokončal, so se mu sv. Oče priljudno zahvalili ter pristavili: To je kaj lepo, da Vam je zmožnost dana izmikati spév z nadzemeljskih krajev; vender pa naj ljubezniviši harmonije bomo zaslišali še le tamkej gori na višavi.

— Novi poročnik severo-amerikanskih držav, general Rufo King, je 8. pros. sv. Očetu podal svoje spovedno pismo, in naznanil jim je voljo predsednika severe-amerikanskih držav, g. Linkoln-a, da hoče braniti katoliško vero v Ameriki, katero spoznava mnogo državljanov, pa da bo katoliška Cerkev in njeno duhovstvo zmiraj vživalo varstvo v severo-amerikanskih državah. Sv. Oče so se mu zahvalili za to zaterditev in pooblastili ga, naj tudi g. predsedniku zahvalo naznani in zraven tega željo, da bi bratomorna vojska v Ameriki že jenjala. (Cyr. a Meth.)

V Luksenburg-u je vrednik ondotnega „Currier-a“, g. Jul. Metz, lansko leto tožil apost. vikarija luksenburškega Nik. Adames-a zato, ker je v pastirskem listu 2. grud. 1862 vernike opominjal, da naj ne berejo „Currier-a“, ker razglasa laž, sleparstvo in vsaktere brezbožnosti, in pa da je izrekel izobčenje nad njim in njegovimi sozadolženimi. Ker se je po razglasenju tega pastirskega lista število naročnikov znatno zmanjšalo, je tirjal vrednik, naj sodnija obsodi škofa, da mu poverne škodo, katero je terpel. Škof je nato vprašal slavnega pravdosrednika Arnosta Simons-a, kaj da zastran te reči meni. Simons pa stavno in določno brani škofovo pravico in dokazuje, da škof nima le samo pravice, ampak tudi dolžnost, prepovedati svojim vernikom da naj ne berejo neverskih in nečednih spisov itd. Z razločbo 25. mal serp. 1863 je luksenburška sodnija Metzovo tožbo zavrnila in ga ob enem obsodila, da mora stroške poverniti. (Blah.)

V Kantonu na Kitajskem je Lil 3. pros. letos blagoslovljen vkladni kamen za katoliško cerkev, ki bo 200 čevljev dolga in 150 čevljev široka. Pri ti slovesnosti je bil tudi namestni kralj v Kantonu s svojim dvorništvom in druga velika kitajska gospoda, francoski poročnik in 22 katoliških misijonarjev. Z obhodom krog zeljisa, ki je bilo za cerkev zaznamnjano, je šel tudi namestni kralj z vsem svojim gospostvom.

Lesniki, jabelka in lesnika.

Maršal Wrangel, poveljnik v Šlesvik-Holstein-u, šteje 80 let. — V Parizu ima kacic 67 govornikov pridige. V cesarski kapeli pridiga mlgsp. Londiot, škof v Rochelle-u. Slavni govornik O. Feliks, tovaršije Jezusove, je govornik pri „Notre Dame de Paris.“ — „Independance Belge“ 6. -več. naznanjuje, da v kratkem se bo v gostarii „del la rue Drouot“ prodajal prepis vstave iz tistega kervavega l. 1793, ki je oblečen s človeško kožo. Naj zanesljiviši priče so poroki za resnico tacega zvezka. ... Sovražniki katoliške cerkve in vere naj ne pozabijo iti na to čudno dražbo! — V Beneventu na Laškem se je 31. u. m. neki ostudnež strahovito kaznil samega sebe, če tudi ne radovoljno. Nekdo iz mestne straže je po prav zanikarnem življenju v obupanje se pogreznil, in kdo vé zakaj? hotel se je nesrečni brezbožnik znositi nad podobo sv. Ane na nekem zidu. Kakor obseden začne podobo preklinjati in serdito s pušnim rogom po nji vdari. Puša pa se v tistem trenutku sproži in strel zagerni preklinjavcu v persi, kateri je v petih minutah merlic bil. ... Rovarski Lahoni zraven družih brezbožnost imajo sadanji čas tudi satansko grozovitost, da svete podobe skrunijo in pokončujeje; torej ni čudo, če se kaki

gad po Božjem dopušenju sam sebe uje. — Kakor koklje gagajo, tako piške čivkajo. ... „Popolo d' Italia“ 4. t. m. piše o nekakem posebnem rogovilstvu malih deklic v nekem laškem mestu. Neko jutro najdejo deklice od 2, 9, 10 lét, da jim je učenica premenjena in namesti une, ki so jo rade imele, jim je bila dana druga, ki so jo poznale malo, ali pa nič ne. Neobrisanke o taki novoti začnejo kričati: „Abbasso la nuova maestra! preč novo učenico!“ in hočejo poprejšnjo nazaj. Pri takem rebelijonu nova učenica beži, češ ali nečeš, ker boji se še hujšega. Male puntarice pa potem še s pomolji ali balkonov vpijejo potepinom na cesti, da naj preganjajo z berlizganjem begočo učenico. Prihiti pa straža za občno varnost, in zdaj se demonstracija oberne na legalno pot; kmali potem namreč se zedinijo veči izmed deklic, grejo v deputacii k oddelku očitne varnosti, razložé da hočejo poprejšnjo učenico, in ne té, ki jo je mestna gosposka poslala namesti une. „Armonia“ pristavlja: „Zdaj naj se pa še govori, da ne napredujemo! ...“ Lep cvetek tiste „giovine“ Italije! — Za jezuitožirce so dobre letine. Bilo je l. 1863 čč. oo. jezuitov 7.529, tedaj jih bodo jezuitožirce letos imeli 118 več kot l. 1862, ako se jim bo zopet ljubilo jih jesti. Izmed teh jih je 1372 v zunanjih misijonih. Čudna reč je to! Vsi rovarji, vsi meseneži, vsi volkodlaki, dolgouhi in potepuhi s satansko serditostjo napadajo, obrekujejo, preganjajo jezuite, pa ne da bi jih zato manj bilo, le še množijo se; l. 1841 jih je bilo 3.565, čez dvajset l. so se razmnožili do 7.163, in zdaj jih je 7.530. Preganjanje le v to službi, da jih je le še zmiraj več. Ime imajo od „Jezusa“, to bode slaboverneže!

Slovensko matico v Ljubljani so svitli ceser dovolili in njene postave poterdili.

Duhovske spremembe.

V goriški nadškofii. Umerli so naslednji duhovni: V. č. g. Filley Peter, kanonik, č. g. Srebernič Mih., fajmošter v Moši, in č. g. Torkar Jož., duhoven v pokoji. R. l. P.!

V ljubljanski škofii. Gosp. Jož. Alijančiču, kapl. v Cirklah, je podeljena duhovnija Dobernice. Umerl je 14. t. m. gosp. Matevž Ravnikar, fajm. v Predaslju. R. l. P. Predasel je 17. t. m. razpisan.

Dobrotni darovi.

Za gosp. misijon. Pirca. Z Zalega loga 5 gld. — Neka deržina s 3 osebami po 5 gld., tedaj 15 gld. (vmes 2 gld. sr.) — Neka družnica bratovčine sv. Leopolda 30 gld. — Nekaj dijakov 4 razr. 2. oddel. 4 gld. 20 kr.

Za Riharjev spominek. Hvaležen učenec 3 gld. — G. Ant. Černe fajm. 5 gold. — G. J. Š. 1 gld.

Za duhovsko matico. G. Jan. Vidmar fajm. 10 gld. — G. Tom. Brus kapl. 10 gld.

Za afrik. misijon. Mar. Mos. 1 gld. — Z Grada 1 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. R.: Hvala! Pesmica pa je še malo prešibka za razgl. — „Zvezd.“: Reč je dobra, sploh pa se pri enacijah prizadevah, ako vspeh obetajo, v. priv. iše. — G. A. L.: Morebiti se pozneje kaj zgodi, ravno zdaj ni lahko. Za spis lepa hvala, se bode kmali vverstil. — G. J. J.: Se ni lahko moglo. — G. K. v M.: Vse s posebno hvaležnostjo prejeli, pa tudi odrajtali, drugo pism. — G. A. Š.: Dogodba je močno znana, torej je ne kaže zopet natiskati. — G. M. L. dij. v C.: Naročilo opravljeno. — G. P. v G. Vaso reč smo bili vso opravili; upamo, da je vse v redu. Za poslano reči B. pl.: — G. J. Š.: Prihodnjič. — G. F. J. K.: Smo že na pošto oddali in tudi odgovor v pismu. — Gg. po Gornj. gr.: Prejeli den. za Z. V., in bukve kmali prejmete. — Preč. dek. A. R. na V.: „Zlati V.“ smo Vam ravnokar poslali. — J. P. v D.: Prihodnjič več reči.